

**ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARI,
UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ VE UYGULAMA ÖĞRETİM
ÜYELERİ AÇISINDAN İŞLEVSELLİĞİ***

İzzet GÖRGEN*
Halil ÇOKÇALIŞKAN**
Ünsal KORKUT***

ÖZET

Bu araştırmanın amacı hizmet öncesinde öğretmen adaylarına mesleki beceri ve deneyimleri kazandırmayı amaçlayan öğretmenlik uygulaması dersinin derste görevli öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları açısından işlevselliğini tespit etmektir. Araştırmanın örneklemini Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2011-2012 öğretim yılı bahar yarıyılı son sınıf öğrencisi 122 öğrenci ile öğretmenlik uygulaması dersinde görev almış 14 öğretim üyesi ve 34 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma betimsel niteliklidir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde istatistiksel işlemlerden frekans ve yüzde kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda öğretmenlik uygulaması dersinin araştırmamıza katılan öğretmen adaylarının yaklaşık %30'u tarafından öğretmenlik yeterliliklerini kazandırmada en etkili ders olarak görülmesine rağmen öğretmen adaylarının %70'i diğer dersleri daha etkili görmektedir. Bunun yanında Öğretmenlik uygulaması dersi meslek yeterliliklerini kazandırması açısından öğretmen adayları tarafından "orta", uygulama öğretmenleri tarafından "yüksek", öğretim üyeleri tarafından "orta" düzeyde işlevsel olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar ışığında öğretmenlik uygulaması dersinin meslek yeterliliklerini kazandırma yolunda işlevselliğinin artırılması açısından ders sürecine, öğretim üyesine, öğretmene ve öğretmen adayına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yetiştirme programı, Öğretmenlik uygulaması dersi; Öğretmen adayı.

**THE FUNCTIONALITY OF THE PRACTICUM COURSE IN TERMS
OF TEACHER CANDIDATES, MENTORS, AND PRACTICE
LECTURERS**

ABSTRACT

The aim of this research is to investigate the functionality of the practicum course, which aims to gain pre-service teachers professional skills in terms of practice lecturers, mentors, and teacher candidates. The sample of this research consists of 14 lecturers and 34 teachers who

* II. Ulusal Eğitim Programları ve öğretim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

*Doç. Dr., Muğla Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

**Yüksek Lisan Öğrencisi, Muğla Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

***Yüksek Lisan Öğrencisi, Muğla Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

were involved in teaching practicum from the Faculty of Education at Muğla University. The research is descriptive in its nature. In the analysis of the data obtained in the study, frequencies and percentages have been used for statistical analysis.

The result of the research has indicated that 30% of the teacher candidates involved in the study view the teaching practicum course as the most effective for them to gain professional skills, whereas 70% do not agree with this view. Moreover, the functionality of the practicum course in gaining professional skills has been viewed by the pre-service teachers to be at “medium”, by the mentors “high”, and by the lecturers “medium” level.

In light of the results obtained, to increase the functionality of the practicum course, some suggestions have been made for the process of course, lecturers, mentors, and pre-service teachers.

Keywords: Teacher training programme, Teacher practicum course, Teacher candidate

1.GİRİŞ

Eğitimin niteliğinin artırılmasında, öğretmen adaylarına hizmet öncesi eğitimde kazandırılan yeterliklerin etkisi büyüktür (Rıza ve Hamurcu, 2000: 1). Hizmet öncesi eğitim programları öğretmen adaylarının meslekleri için gerekli bilgi, beceri ve tutum kazanmalarını amaçlamaktadır. Öğretmen adaylarının hizmet öncesi yetişmelerinde uygulanan programların niteliği öğretmen niteliğini de etkilemektedir.

Hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarında üç boyut bulunmaktadır. Birinci boyut; genel kültür ile ilgili yetenekleri geliştirmeyi amaçlayan genel eğitim boyutudur. Genel kültür dersleri öğrencileri iyi bir vatandaş olarak yetiştirmenin yanında mesleğe daha iyi hazırlanmalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. İkincisi; öğretimin yapılacağı alanın içeriği ile ilgili bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandıran alan bilgisidir. Üçüncüsü ise; eğitim bilimlerinin kuramsal ve uygulamalı yönü ile ilgili öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazandıran ve kime, niçin, ne derece ve nasıl öğretilecek sorularının cevaplarını bilimsel şekilde veren meslek boyutudur. Hizmet öncesi eğitimde meslek bilgisi dersleri kapsamında öğretmenlik uygulamalarının önemli bir yeri vardır; çünkü kuramsal bilgiler öğretmen adayları için ancak uygulama etkinlikleri sırasında anlamlı bir hale gelmektedir (Küçükahmet, 1976; Akt. Severcan, 2007: 28).

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından öğretmen eğitiminde teorik bilgileri uygulamaya aktarılmasını sağlamak için çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. YÖK’ün 1998-1999 öğretim yılında, eğitim fakültelerinde gerçekleştirdiği yeniden yapılanma programının en önemli parçalarından biri olan fakülte-okul işbirliği programı bunlar arasında gösterilebilir. (YÖK, 1998a). Bu kapsamda Amerika ve İngiltere’de uygulanan öğretmen eğitim programları incelenerek, Türkiye’de eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının okullarda daha fazla pratik yapmaları sağlanmış ve bu süreçte yapılan çalışmalar düzenli ve sistematik bir biçimde gözlemlenerek değerlendirme yoluna gidilmiştir (YÖK, 1999). Bu süreçte yer alan *Öğretmenlik*

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

Uygulaması öğretmen yetiştirme programlarının en önemli derslerinden biridir (YÖK, 1998a).

Öğretmenlik Uygulaması dersi, 14 haftalık (minimum 12 haftalık) bir program çerçevesinde, her hafta iki saati fakültede seminer, altı saati uygulama (Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarında gerçekleştirilen) okullarında yürütülmektedir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin etkinliklerde bulunarak, hizmet öncesi mesleğe yönelik beceri ve deneyim kazandıkları, görüş ve kanaat oluşturdıkları beş kredilik bir derstir. Bu dersteki uygulamalar, aday öğretmenlerin hem derslerinde edindikleri bilgileri uygulamaya dönüştürmelerini hem de yeni mesleki bilgi ve beceriler kazanmalarını önemli ölçüde etkilemektedir.

Bu bilgiler ışığında öğretmenlik uygulaması dersin amacı, “öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenim süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleği ile ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim-öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını” sağlamaktır (Tebliğler Dergisi, 1998: 1).

Birçok eğitimci öğretmen adaylarının mesleki gelişiminde rehber öğretmenlerin önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır (Zeichner, 1995; Schwille, 2008; Hobson, 2002; Ekizer, 2006). Araştırmalar öğretmenlik mesleğinin nasıl yapıldığının öğrenilmesi açısından öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının eğitiminde çok önemli olduğunu ifade etmektedir (Ben-Peretz, 2001; Tang, 2003; Akt. Yılmaz, 2011: 1378). Yurtdışında yapılan çalışmalar uygulama okullarında yapılan öğretmenlik uygulamalarının öğretmen eğitimi ve gelişimi üzerinde pozitif katkısını ortaya koymaktadır (Beck&Kosnik, 2002; Brooks, 2006; Burton, 1998;Akt. Eraslan, 2009: 209). Şişman ve Acat (2003) yaptıkları araştırmada da öğretmenlik uygulamalarının, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı algılarında olumlu yönde bir farklılaşma oluşturduğunu ortaya koymuşlardır.

Öğretmenlik uygulaması süreci, öğretmen adaylarının alan bilgisi, meslek bilgisi, genel kültür ve yetenek bakımından yeterliğinin somut göstergesi konumundadır. Öğretmenlik uygulaması, fakülte-okul işbirliği çerçevesinde öğretmen adaylarının okullarda yaptıkları son çalışma olarak eğitim programının bir parçası durumundadır (Paker, 2005:617).

Flowers'a göre uygulama çalışmalarının öğretmen adaylarına birçok yönden katkısı söz konusudur. Flowers bu katkıları üç alanda toplamıştır (Akt: Alkan, 1987a: 10).

- 1.Kuramı uygulama olanağı sağlama,
- 2.Çalışmalarını yöneltmek için öğrenciye ihtiyaçlarını ve eksikliklerini görmesi konusunda yardım etme,
- 3.Gerçek öğretme-öğrenme durumunu yönetirken öğrenci ile çalışma olanağı sağlamak ve etkin biçimde fonksiyonel olma kabiliyeti geliştirmesidir.

Flavers'ın belirlediği başlıklardan da anlaşılacağı gibi öğretmenlik uygulaması ile öğretmen adayları, öğrencilikten başkalarına bir şeyler öğretme sorumluluğunu üstlendikleri öğretmenliğe geçiş sağlayacak deneyimler kazanırlar. Bu nedenle, alana dayalı deneyimler, her zaman için öğretmen yetiştiren programların vazgeçilmez bir parçası olmuştur (Conderman, Morin ve Stephens, 2005; Henry, 1989; Akt. Özen ve Arkadaşları, 2009: 186).

Eğitim fakültelerinde uygulamaya konan bu sistemin içerisinde yer alan kişilerce sürekli değerlendirilmesi, eksik veya aksayan yönlerinin tespit edilerek geliştirilmesi, uzun vadede bu programın başarısı için önem teşkil etmektedir (Eraslan, 2009: 208).

Bu bilgiler ışığında “öğretmenlik uygulaması dersinin, derste görevli kişiler (öğretmen adayı, uygulama öğretmeni, uygulama öğretim üyesi,) açısından işlevselliği nedir?” sorusu önemli bir problemdir. Araştırmamızın alt problemleri ise şu şekilde sıralanabilir:

1. Öğretmen adayları tarafından öğretmenlik yeterliliklerini kazandırmada en etkili olarak görülen ders hangisidir?
2. Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayının Öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliği hakkındaki görüşleri ne düzeydedir?
3. Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliğini etkilediğini düşündükleri problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliğini etkilediğini düşündükleri problemlere ilişkin getirdikleri çözüm önerileri nelerdir?

Buradan yola çıkarak araştırmamızın amacı öğretmenlik uygulaması dersinde görevli kişilerin dersin hedeflerine ne kadar ulaştıklarını düşündükleri belirleyerek dersin işlevselliği hakkında yorum yapabilmek ve uygulayıcılara önerilerde bulunabilmektir.

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Çalışma betimsel nitelikli bir araştırmadır. Betimsel çalışma ilgilenilen durumu tanımlamayı amaçlayan; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar,1986, 77).

2.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2011-2012 öğretim yılı bahar yarıyılı son sınıf öğrencileri ile Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğretmenlik uygulaması dersinde görev almış öğretim üyeleri ve Muğla il merkezinde 2011-2012 eğitim-öğretim yarıyılında görev yapmakta olan ilköğretim öğretmenleri oluştururken örneklemini, uygun

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

örnekleme yöntemiyle belirlenen 122 öğrenci, 14 öğretim üyesi ve 34 öğretmen oluşturmaktadır.

2.3.Araştırmanın Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Verilerin toplanması için, araştırmacılar tarafından YÖK'ün "Öğretmenlik Uygulaması Değerlendirme Formu" ile Ulusal Çalışma Grubu tarafından hazırlanan "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri" kitapçığı ve program geliştirme alanında çalışan ve öğretmenlik uygulaması dersinde görev almış öğretim üyelerinin görüşlerinden yararlanılarak hazırlanmış olan "Öğretmenlik Uygulaması Anketi" kullanılmıştır. Anket "Genel Bilgiler" ve "Öğretmenlik Uygulamasının İşlevselliği" adlı iki bölümden oluşmaktadır. Anketin "Genel Bilgiler" bölümü derste görevli her kişi (öğretim üyesi, öğretmen, öğretmen adayı) için farklı olarak hazırlanmış olup "Öğretmenlik Uygulamasının İşlevselliği" bölümü ise ortaktır. Anketin alpha güvenilirlik katsayısı 0,94 olarak bulunmuştur. Araştırmada ulaşılan bulgular, SPSS14 ile analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde; yüzde, frekans, vb. istatistik teknikleri kullanılmıştır.

3.BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın birinci alt problemi "Öğretmen adayları tarafından öğretmenlik yeterliliklerini kazandırmada en etkili olarak görülen ders hangisidir?" olarak belirtilmiştir. Bu alt probleme ilişkin öğretmen adaylarından elde edilen bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterliliklerini En İyi Kazandırdığını Düşündüğü Derslere İlişkin İstatistikler

DERS ADI	N	%
Öğretmenlik Uygulaması	36	29,5
Özel Öğretim Yöntemleri	20	16,4
Öğretim Dersleri (İlk okuma yazma öğretimi vb. dersler)	13	10,7
Tüm Eğitim Bilimi Dersleri	11	9,0
Hiçbiri	9	7,4
Diğer (Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Öğretim teknolojileri ve Materyal Tasarım, Sınıf Yönetimi vb dersler)	33	27,0
TOPLAM	122	100

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerinde mesleki yeterliliklerini kazandırmada yaklaşık %30'u öğretmenlik uygulaması dersinin en etkili ders olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda

%9'u tarafından tüm eğitim dersleri mesleki yeterlilikleri kazandırmada en etkili olduğu belirtilmiştir. Buradan hareketle öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini öğretmen yeterliliklerini kazandırmada en etkili olarak gördükleri söylenebilir. En işlevsel olarak görmeyenlerin yüzdesi de fazla görülmektedir. Öğretmen adayları sırasıyla yaklaşık olarak %16'sı özel öğretim yöntemleri dersini, %11'i öğretim derslerini mesleki yeterlilikleri kazandırmada ikinci ve üçüncü derecede en önemli ders olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt problemi "Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayının Öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliği hakkındaki görüşleri ne düzeydedir?" şeklinde ifade edilmiştir. Bu durumu belirlemek için oluşturulan ankete Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adaylarının verdikleri cevaplara ilişkin bulgular tablo 2 de sunulmuştur.

Tablo 2: Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinin İşlevselliği Hakkında Görüşleri

İFADELER	Tamamen Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
1.Öğrencilerin gelişim düzeylerini tespit etmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	6	42,9	6	42,9	2	14,3
	Öğretmen	-	-	6	17,6	7	20,6	1	2,9	20	58,
	Öğretmen Adayı	5	4,1	16	13,1	40	32,8	43	35,2	18	14,8
2.Öğrencilerin öğrenme biçimlerini tespit etmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	6	42,9	6	42,9	2	14,3
	Öğretmen	-	-	3	8,8	9	26,5	4	11,8	18	52,9
	Öğretmen Adayı	8	6,6	11	9,0	36	29,5	49	40,2	18	14,8
3.Öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	4	28,6	9	64,3	1	7,1
	Öğretmen	-	-	3	8,8	4	11,8	11	32,4	16	47,1
	Öğretmen Adayı	5	4,1	13	10,7	34	27,9	51	41,8	19	15,6
4.Öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini tespit etmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	9	64,3	4	28,6	1	7,1
	Öğretmen	-	-	1	2,9	8	23,5	9	26,5	16	47,1
	Öğretmen Adayı	2	1,6	13	10,7	31	25,4	54	44,3	22	18,0
5.Öğrenme-öğretme sürecini bireysel farklılıklara göre planlayabilmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	4	28,6	9	64,3	1	7,1
	Öğretmen	-	-	5	14,7	6	17,6	10	29,4	13	38,2
	Öğretmen Adayı	8	6,6	17	13,9	37	30,3	48	39,3	12	9,8
6.Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre değişiklikler yapabilmesini sağlar	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	8	57,1	5	35,7	1	7,1
	Öğretmen	-	-	3	8,8	8	23,5	9	26,5	14	41,2
	Öğretmen Adayı	5	4,1	17	13,9	44	36,1	42	34,4	14	11,5

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

7.Öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirme yöntemlerini çeşitlendirebilmesini sağlar	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	4	28,6	9	64,3	1	7,1
	Öğretmen	-	-	5	14,7	5	14,7	12	35,3	12	35,3
	Öğretmen Adayı	9	7,4	14	11,5	41	33,6	43	35,2	15	12,3
8.Öğrenciyle etkili iletişim kurma becerisini geliştirmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	-	-	10	71,4	4	28,6
	Öğretmen	-	-	4	11,8	6	17,6	10	29,4	14	41,2
	Öğretmen Adayı	3	2,5	8	6,6	23	18,9	49	40,2	39	32,0
9.Öğrenciye nasıl rehberlik hizmeti vereceğini öğrenmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	1	7,1	5	35,7	6	42,9	2	14,3
	Öğretmen	-	-	1	2,9	7	20,6	15	44,1	11	32,4
	Öğretmen Adayı	9	7,4	29	23,8	35	28,7	36	29,5	13	10,7
10.Ders planında bilgi ve iletişim teknolojilerini nasıl kullanacağını öğrenmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	7	50,0	4	28,6	3	21,4
	Öğretmen	-	-	4	11,8	7	20,6	13	38,2	10	29,4
	Öğretmen Adayı	5	4,1	11	9,0	48	39,3	45	36,9	13	10,7
11.Amaç ve kazanımlara uygun plan oluşturabilmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	1	7,1	10	71,4	3	21,4
	Öğretmen	-	-	10	29,4	-	-	13	38,2	11	32,4
	Öğretmen Adayı	4	3,3	18	14,8	37	30,3	41	33,6	22	18,0
12.Disiplinler arası ilişkilendirmelerin nasıl yapılacağını öğrenmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	1	7,1	7	50,0	6	42,9
	Öğretmen	-	-	2	5,9	11	32,4	6	17,6	15	44,1
	Öğretmen Adayı	10	8,2	21	17,2	41	33,6	40	32,8	10	8,2
13.Öğretmenlerle iş birliği becerisi geliştirmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	1	7,1	3	21,4	9	64,3	1	7,1
	Öğretmen	-	-	3	8,8	10	29,4	12	35,3	9	26,5
	Öğretmen Adayı	6	4,9	19	15,6	29	23,8	46	37,7	22	18,0
14.İşleyeceği konuya ilişkin materyal hazırlama becerisini geliştirmesini sağlar	Öğretim Üyesi	-	-	1	7,1	4	28,6	6	42,9	1	7,1
	Öğretmen	1	2,9	3	8,8	7	20,6	8	23,5	15	44,1
	Öğretmen Adayı	4	3,3	8	6,6	29	23,8	54	44,3	27	22,1
15.Materyal hazırlarken çevre olanaklarından ne şekilde yararlanacağını belirlemesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	5	35,7	6	42,9	3	21,4
	Öğretmen	-	-	3	8,8	11	32,4	10	29,4	10	29,4
	Öğretmen Adayı	6	4,9	15	12,3	34	27,9	38	31,1	29	23,8
16.Kurumlar arasında yapılan yazışmaların nasıl gerçekleştirildiğini öğrenmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	1	7,1	1	7,1	4	28,6	7	50,0	1	7,1
	Öğretmen	5	14,7	14	41,2	10	29,4	1	2,9	4	11,8
	Öğretmen Adayı	37	30,3	27	22,1	28	23,0	23	18,9	7	5,7
17.Ders dışı etkinlik planı hazırlama becerisini geliştirmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	1	7,1	1	7,1	3	21,4	8	57,1	1	7,1
	Öğretmen	-	-	1	2,9	9	26,5	16	47,1	8	23,5
	Öğretmen Adayı	19	15,6	31	25,4	33	27,0	28	23,0	11	9,0
18.Öğrencilerin gelişimlerini izlemek için gerçekleştirilen çalışmaları	Öğretim Üyesi	-	-	2	14,3	4	28,6	7	50,0	1	7,1
	Öğretmen	-	-	2	5,9	6	17,6	16	47,1	8	23,5
	Öğretmen Adayı	5	4,1	21	17,2	45	36,9	39	32,0	12	9,8

İzzet GÖRGEN-Halil ÇOKÇALIŞKAN-Ünsal KORKUT

öğrenmesini sağlar.											
19.Öğretmenlikle ilgili yasal haklarını öğrenmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	2	14,3	5	35,7	6	42,9	1	7,1
	Öğretmen	-	-	3	8,8	10	29,4	11	32,4	10	29,4
	Öğretmen Adayı	22	18,0	39	32,0	28	23,0	20	16,4	13	10,7
20.Zamanı etkili kullanmayı öğrenmesini sağlar	Öğretim Üyesi	-	-	1	7,1	5	35,7	7	50,0	1	7,1
	Öğretmen	-	-	4	11,8	8	23,5	9	26,5	13	38,2
	Öğretmen Adayı	3	2,5	10	8,2	32	26,2	47	38,5	30	24,6
21.Her öğrencinin başarılı olduğu alanları keşfetme becerisinin geliştirilmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	-	-	6	42,9	7	50,0	1	7,1
	Öğretmen	-	-	1	2,9	11	32,4	11	32,4	11	32,4
	Öğretmen Adayı	7	5,7	21	17,2	48	39,3	29	23,8	17	13,9
22.Olumsuz öğrenci davranışlarını engelleme yöntemlerini öğrenmesini sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	3	21,4	4	28,6	6	42,9	1	7,1
	Öğretmen	-	-	2	5,9	7	20,6	8	23,5	17	50,0
	Öğretmen Adayı	3	2,5	19	15,6	35	28,7	48	39,3	17	13,9
23.Veli-Öğretmen-Öğrenci ilişkisini nasıl kuracağını öğrenmesini sağlar	Öğretim Üyesi	2	14,3	4	28,6	2	14,3	6	42,9	-	-
	Öğretmen	-	-	2	5,9	10	29,4	10	29,4	12	35,3
	Öğretmen Adayı	25	20,5	19	15,6	44	36,1	17	13,9	17	13,9
24.Öğretmen yeterlilikleri hakkında öz değerlendirme yapmasını sağlar.	Öğretim Üyesi	-	-	1	7,1	1	7,1	12	85,7	-	-
	Öğretmen	-	-	-	-	13	38,2	7	20,6	14	41,2
	Öğretmen Adayı	5	4,1	13	10,7	35	28,7	39	32,0	30	24,6

Tablo 2 incelendiğinde, “Öğretmenlik uygulaması dersi Öğrencilerin gelişim düzeylerini tespit etmesini sağlar.”; “Öğrencilerin öğrenme biçimlerini tespit etmesini sağlar” ve “Öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmesini sağlar.” görüşlerine öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini tespit etmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri “kararsız” olduklarını, öğretmenler ve öğretmen adayları ise “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Öğrenme-öğretme sürecini bireysel farklılıklara göre planlayabilmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre değişiklikler yapabilmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri “kararsız” olduklarını, öğretmenler ve öğretmen adayları ise “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirme yöntemlerini çeşitlendirebilmesini sağlar.”; sekizinci maddesi olan “Öğrenciyle etkili iletişim kurma becerisini geliştirmesini sağlar.” ve “Öğrenciye nasıl

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

rehberlik hizmeti vereceğini öğrenmesini sağlar.” görüşlerine öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Ders planında bilgi ve iletişim teknolojilerini nasıl kullanacağını öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmen adayları “kararsız” olduklarını, öğretmenler ise “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Amaç ve kazanımlara uygun plan oluşturabilmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Disiplinler arası ilişkilendirmelerin nasıl yapılacağını öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretmen adayları “kararsız” olduklarını, öğretim üyeleri ve öğretmenler ise “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Öğretmenlerle iş birliği becerisi geliştirmesini sağlar.”; on dördüncü maddesi olan “İşleyeceği konuya ilişkin materyal hazırlama becerisini geliştirmesini sağlar” ve on beşinci maddesi olan “Materyal hazırlarken çevre olanaklarından ne şekilde yararlanacağını belirlemesini sağlar.” görüşlerine öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Kurumlar arasında yapılan yazışmaların nasıl gerçekleştirildiğini öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri “katıldıklarını”, öğretmenler “katılmadıklarını”, öğretmen adayları ise “kararsız” olduklarını belirtmişlerdir.

“Ders dışı etkinlik planı hazırlama becerisini geliştirmesini sağlar.” ve on sekizinci maddesi olan “Öğrencilerin gelişimlerini izlemek için gerçekleştirilen çalışmaları öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmenler “katıldıklarını”, öğretmen adayları ise “kararsız” olduklarını belirtmişlerdir.

“Öğretmenlikle ilgili yasal haklarını öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmenler “katıldıklarını”, öğretmen adayları ise “katılmadıklarını” belirtmişlerdir.

“Zamanı etkili kullanmayı öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Her öğrencinin başarılı olduğu alanları keşfetme becerisinin geliştirilmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmenler “katıldıklarını”, öğretmen adayları ise “kararsız” olduklarını belirtmişlerdir.

“Olumsuz öğrenci davranışlarını engelleme yöntemlerini öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

“Veli-Öğretmen-Öğrenci İlişkisini nasıl kuracağını öğrenmesini sağlar” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmenler “katıldıklarını”, öğretmen adayları ise “kararsız” olduklarını belirtmişlerdir.

İzzet GÖRGEN-Halil ÇOKÇALIŞKAN-Ünsal KORKUT

“Öğretmen yeterlilikleri hakkında öz değerlendirme yapmasını sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları “katıldıklarını”, belirtmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının rapor alma sıklıklarına da bakılmıştır. Çünkü öğretmenlik uygulaması dersinde rapor oluşturma ve paylaşımı uygulamanın en işlevsel boyutlarından biridir. Bu duruma ilişkin bulgular tablo 3 ve tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretim Üyesi ve Öğretmenlerin, Öğretmen Adaylarından Rapor Alma Sıklıkları

SIKLIK DERECELERİ	Her Hafta		İki Haftada Bir		Ayda Bir		Diğer		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretim Üyesi	8	57,1	4	28,6	2	14,3	-	-	14	100
Öğretmen	-	-	2	5,9	12	35,3	20	58,8	34	100

Tablo 3 incelendiğinde öğretim üyelerinin yaklaşık %57’si her hafta; öğretmenlerin ise %59’u diğer olarak öğretmen adaylarından rapor aldıklarını belirtmişlerdir. Buradan hareketle öğretmenlerin öğretmen adaylarıyla düzenli olarak dersle ilişkili bilgi alışverişinde buldukları söylenemez.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Öğretim Üyesi ve Öğretmelere Rapor Verme Sıklıkları

SIKLIK DERECELERİ	Her Hafta		İki Haftada Bir		Ayda Bir		Diğer		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretim Üyesine	58	47,5	27	22,1	14	11,5	23	18,9	122	100
Öğretmene	67	54,9	15	12,3	21	17,2	19	15,6	122	100

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaklaşık %48’i öğretim üyelerine, yaklaşık %55’i de öğretmenlere “her hafta” rapor verdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin rapor alma sıklıkları ile öğretmen adaylarının öğretmenlere rapor verme sıklıklarının farklılık göstermesi öğretmen adaylarının öğretmenlerle yaptıkları gayri resmi konuşmaları düzenli rapor verme olarak görmelerinden kaynaklı olabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliğini etkilediğini düşündükleri problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu duruma ilişkin öğretim üyesi öğretmen ve öğretmen adayından açık uçlu sorulara alınan cevaplara ilişkin bulgular tablo 5’de sunulmuştur.

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

Tablo 5: Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersindeki Problemlere İlişkin Görüşler

	PROBLEM	N	%
Öğretim Üyesi	1.Öğretmenin iletişimden uzak durması.	6	42,9
	2.Dersin öğretmen ve öğretmen adayı tarafından önemsenmemesi.	4	28,6
	3. Okul ve öğretmen tespitinde yaşanan problemler, bürokratik işlemler.	2	14,3
Öğretmen	1.Dersin öğretmen adayları tarafından önemsenmemesi.	15	44,1
	2.Öğretmen adaylarının KPSS kaygısı.	8	23,5
	3. Öğretmen – Öğretmen adayı arasındaki iletişimin zayıflığı.	6	17,6
Öğretmen Adayı	1.Öğrenciler tarafından öğretmen olarak benimsenmemek, abi-abla olarak tanıştırmak ve görülmek.	34	27,9
	2.Öğretmen – Öğretmen adayı arasındaki iletişimin zayıflığı.	12	9,8
	3. Uygulama fırsatlarının kısıtlılığı.	8	6,6

*Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili gördükleri en önemli problemlerden sadece ilk üçüne yer verildiği için toplam frekanslar %100 'ü bulmamaktadır.

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlik uygulaması dersinin en önemli problemini öğretim üyelerinden yaklaşık %43'ü “uygulama okulundaki uygulama öğretmeni ve öğretmen adayı arasındaki iletişim problemleri”; öğretmenlerden yaklaşık %45'i “dersin öğrenciler tarafından önemsenmemesi”; öğretmen adaylarından %28'i “uygulama okulunda öğretmen olarak benimsenmemek, abi-abla olarak tanıştırmak ve görülmek” olarak belirtmişlerdir.

Araştırmanın son alt problemi ise “Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliğini etkilediğini düşündükleri problemlere ilişkin getirdikleri çözüm önerileri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu duruma ilişkin öğretim üyesi öğretmen ve öğretmen adayından alınan cevaplara ilişkin bulgular tablo 6'de sunulmuştur.

Tablo 6: Öğretim Üyesi, Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersindeki Problemler İçin Getirdikleri Çözüm Önerileri

	ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	N	%
Öğretim Üyesi	1.Öğretmenlik uygulaması dersinin alanına uzman öğretim üyeleri tarafından verilmesi	4	28,6
	2. Öğretmenler öğretmenlik uygulaması dersi hakkında seminere tabi tutulmalı	3	21,4
	3. Fakülte okul koordinasyonunun sağlanamaması	2	14,3
Öğretmen	1. Öğrenciler öğretmenlik uygulaması dersinin önemi hakkında bilinçlendirilmeli.	12	35,3
	2.Stajyerlik ders dönemi sonrasında 1 yıl olarak verilmeli.	5	14,7
	3. Öğretmen aylarının KPSS kaygılarının azaltılması	3	8,8

	sağlanmalı		
Öğretmen Adayı	1.Uygulama süresi ve fırsatları arttırılmalı	21	17,2
	2.Öğretmenler öğretmenlik uygulaması dersi konusunda bilgilendirilmeli	20	16,4
	3. Öğretmen adayının uygulama okulu içerisinde öğretmen olarak algılanması sağlanmalı	20	16,4

*Öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili gördükleri en önemli çözüm önerilerinden sadece ilk üçüne yer verildiği için toplam frekanslar %100 'ü bulmamaktadır.

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlik uygulaması için en çok getirilen çözüm önerileri öğretim üyelerinden yaklaşık %29'u "öğretmenlik uygulaması dersinin bu alana uzman öğretim üyeleri tarafından yürütülmesini sağlamak"; öğretmenlerden yaklaşık %35'i "öğrencilerin öğretmenlik uygulaması dersinin önemi hakkında bilgilendirilmesi"; öğretmen adaylarından yaklaşık %18'i "uygulama süresi ve fırsatının arttırılması", olarak belirtmişlerdir.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerinde mesleki yeterliliklerini kazandırmada yaklaşık %30'u öğretmenlik uygulaması dersinin en önemli ders olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda %9'u tarafından tüm eğitim dersleri mesleki yeterlilikleri kazandırmada etkili olduğu belirtilmiştir. Yapıcı'nın çalışmasında Hacıoğlu'ndan aktardığına göre, öğretmenlik mesleğiyle ilgili uygulamaların, alan kültürü, genel kültür ve öğretmenlik formasyonu derslerinde kazandıkları bilgi, beceri ve tutumu geliştirdiğini ifade etmektedir (Yapıcı, 2004: 1). Araştırmamız bulgularıyla öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini öğretmen yeterliliklerini kazandırmada en işlevsel ders olarak gördükleri söylenebilir.Fakat işlevsel olarak görmeyen öğretmen adaylarının yüzdesi de yadsınamayacak kadar fazladır.Bu nedenle öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayları yarısından fazlası tarafından en işlevsel olarak görülmediği söylenebilir. Öğretmen adaylarının yaklaşık olarak %70'i en etkili ders olarak öğretmenlik uygulaması dersi dışındafarklı oranlarda diğer dersleri belirtmişlerdir. Ancak en etkili ders olarak en yüksek oranda (yaklaşık %30) uzlaşılan ders öğretmenlik uygulaması dersidir.

Çalışmamızın öğretmenlik uygulaması dersinin işlevselliği ile ilgili bulguları incelendiğinde öğretmenlik uygulaması dersinin öğretim üyesi, öğretmen ve öğretmen adayları tarafından işlevsel olarak görüldüğü söylenebilir. Alan bilgisi, konu alanı, öğretim sürecinin planlanması sınıf yönetimi konularında öğretim üyeleri, öğretmenler ve öğretmen adayları dersi işlevsel olarak bulmuşlardır. Anketin 16. maddesi olan"Kurumlar arasında yapılan yazışmaların nasıl gerçekleştirildiğini öğrenmesini sağlar." görüşüne öğretim üyeleri "katıldıklarını", öğretmenler "katılmadıklarını", öğretmen

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

adayları ise “kararsız” olduklarını belirterek üç grubunda farklılaştığı tek madde olmuştur. Aynı zamanda anketin on dokuzuncu maddesi olan “Öğretmenlikle ilgili yasal haklarını öğrenmesini sağlar.” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmenler “katıldıklarını”, öğretmen adayları ise “katılmadıklarını” belirtmişlerdir. Buran hareketle öğretmenlik uygulaması dersi ile okullardaki bürokratik işlemler ve yasal haklar konusunda öğretmen adaylarının yeterli bilgi edinemediğini söyleyebiliriz. Öğretmenlik uygulamalarında koordinatör olarak görev yapan okul müdür yardımcılarını ve okul müdürleri tarafından öğretmen adaylarını yönetsel konularda bilgilendirmede sorunlar yaşandığı söylenebilir. Anketin yirmi üçüncü maddesi olan “Veli-Öğretmen-Öğrenci İlişisini nasıl kuracağını öğrenmesini sağlar” görüşüne öğretim üyeleri ve öğretmenler “katıldıklarını”, öğretmen adayları ise “kararsız” olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum öğretmenlik uygulamalarına öğretmen adaylarının veli-okul ilişkilerinde yeterince gözlem (uygulama yapma) şansı bulamadığı şekline yorumlanabilir.

Öğretmenlik uygulaması işlevselliği anketinden puanlar incelendiğinde öğretmenlik uygulaması dersi meslek yeterliliklerini kazandırması açısından öğretmen adayları tarafından “orta”, uygulama öğretmenleri tarafından “yüksek”, öğretim üyeleri tarafından “orta” düzeyde işlevsel olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Karadüz ve arkadaşlarının çalışmasında öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının alan eğitimi, öğretim süreci ve iletişim konularındaki bilgi ve becerilerini gelişmesinde işlevsel olarak görülürken konu alanı, öğretim sürecini planlama, sınıf yönetimi konularında ise işlevsel olamadığı tespit edilmiştir (Karadüz vd., 2007: 450).

Kiraz (2001) araştırmasında uygulama okullarında gerçekleştirilen öğretmenlik uygulaması dersinde başarıya ulaşmada rehber öğretmenin bilişsel ve duyuşsal açıdan yeterli olması gerektiğini belirtmektedir. Söz konusu çalışmada, öğretmen rehberliklerinin yetersiz oluşunun öğrencilerin öğrenmelerini olumsuz etkilediği üzerinde durulmuştur. Araştırmamızda öğretmen adaylarının öğretim üyeleri ve öğretmenlerle ne sıklıkla bilgi alışverişinde bulduklarını belirlemek için rapor alma ve verme sıklıkları sorulmuş öğretim üyelerinin ve öğretmenlerin öğretmen adaylarına rehberlik etme düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuçta öğretim üyelerinin yaklaşık %57’si her hafta; öğretmenlerin ise %59’u belirli bir sıklıkla gözetmeksizin öğretmen adaylarından rapor aldıklarını belirtirlerken; öğretmen adaylarının yaklaşık %48’i öğretim üyelerine, yaklaşık %55’i de öğretmenlere “her hafta” rapor verdiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgular karşılaştırıldığında öğretim üyesi ve öğretmen adayının düzenli olarak bilgi alışverişinde buldukları söylenebilir fakat öğretmenlerin rapor alma sıklıkları ile öğretmen adaylarının öğretmenlere rapor verme sıklıklarının farklılık göstermesinin öğretmen adaylarının öğretmenlerle yaptıkları gayri resmi görüşmeleri düzenli rapor verme olarak görmelerinden kaynaklı olabilir.

Araştırmamızda, öğretmenlik uygulaması dersinin en önemli problemi öğretmen adaylarına göre “uygulama okulunda öğretmen olarak

benimsenmemek” olarak belirtilmiştir. Bu bulgumuz Boz ve Boz’un (2006) çalışmasında da en problemlili konu olarak ortaya konmuştur. Bu bulgumuz Tok ve Yılmaz (2011) ve Sağ (2008)’in çalışmalarıyla da paralellik göstermektedir.Uygulama öğretmenlerine göre en önemli problem ise“dersin öğrenciler tarafından önemsenmemesi” olarak belirlenmiştir.Semerci ve Yeşilyurt’un (2011) çalışmalarında da uygulama öğretmenlerinin, uygulama öğretmen adayı kaynaklı sorunlar arasında en fazla, adayların KPSS sınav kaygısını taşımaları, öğretmenlik uygulaması dersine gereken önemi vermemeleri ön plana çıkarılmıştır.

Araştırma bulgularına göre öğretim üyelerine göre ise “uygulama okulundaki uygulama öğretmeni ve öğretmen adayı arasındaki iletişim problemleri” önemli bir problem olarak belirlenmiştir. Araştırmamızda öğretmenlik uygulaması için en çok getirilen çözüm önerileri incelendiğinde öğretmen adaylarına göre “uygulama süresinin artırılması” en çok getirilen çözüm olmuştur.Öğretmen adaylarının ders süresinin arttırılmalarını istemeleriyle hedeflediklerini yerine getirme noktasında yeteri kadar fırsat bulamadığını ortaya koymuştur. Bu durum Boz ve Boz (2006) ve Baştürk’ün (2007) çalışmalarında da ortaya konan bulgularla paralellik göstermekte yani her bir öğretmen adayının ortalama 2 veya 3 defa bizzat ders anlatması bu ders için öngörülen sürenin oldukça altında kalmaktadır. Uygulama öğretmenine göre ise “öğrencilerin öğretmenlik uygulaması dersi hakkında bilgilendirilmesi” işlevselliği arttırmak için en önemli çözüm olarak görülmüştür. Azar (2003: 158) çalışmasında, öğretmen adaylarına ders bilincini arttırmak için seminer sunmanın yanında öğretim üyesi ve öğretmen için de hizmet içi eğitim veya seminerlerle ders konusuna bilgilendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.Öğretim üyeleri tarafından getirilen çözüm önerisi ise “öğretmenlik uygulaması dersinin bu alana uzman öğretim üyeleri tarafından yürütülmesini sağlamak” olarak belirlenmiştir.

5.ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Öğretmenlik uygulaması dersini yürütecek öğretim üyelerinin eğitim bilimleri ve özel alan öğretimi alanlarında akademik yönden yeterli ve deneyim sahibi olması gerekmektedir.

2. Öğretmenler öğretmen adaylarını öğrencilere tanıştıırken ağabey, abla olarak değil öğretmen adayları olarak tanıştırmalıdır ve öğretmen adaylarına öğretmen gibi davranmalıdırlar.

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

3. Öğretmenlik uygulaması dersinde görev alan taraflar dönem başlamadan önce ders ve uygulama hakkında bilgilendirilmelidir.

4. Öğretmen adayı, okul uygulama öğretmeni ve fakülte öğretim elemanları arasında yoğun bir işbirliği yapılması uygulamaları daha işlevsel duruma getirebilir. Bu nedenle işbirliğini güçlendirecek bazı yeni yönelimlere ve düzenlemelere ihtiyaç vardır.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (1987). *Öğretmenlik Uygulamaları El Kitabı*, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara.
- Azar, A. (2003). Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüşlerinin Yansımaları. *Milli Eğitim*, 158.
- Baştürk, S. (2007). *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersiyile İlgili Deneyimleri* 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Beck, C.,&Kosnik, C. (2002). Components of a GoodPracticumPlacement: StudentTeacherPerceptions. *TeacherEducationQuarterly*, 29(2), 81–98.
- Ben-Peretz, M. (2001). Theİmpossple Role Of Teachers İn A Changing World. *Journal of TeacherEducatin*, 52,48-56.
- Boz, N.,& Boz, Y. (2006). Do ProspectiveTeachersGetEnoughExperience İn School Placements? *Journal of EducationforTeaching*, 32(4), 353–368.
- Brooks, V. (2006). A 'quietrevolution'? Theimpact of Training Schools on İnitialTeacher Training Partnerships. *Journal of EducationforTeaching*, 32(4), 379–393.
- Burton, D. (1998). TheChanging Role Of TheUniversityTutorWithin School-BasedİnitialTeacherEducation: İssues Of Role ContingencyAndComplementarityWithin A SecondaryPartnershipScheme. *Journal of EducationforTeaching*, 24(2), 129–146.
- Conderman, G.,Morin, J. veStephens, J. T. (2005). Special EducationStudentTeachingPractices. *Preventing School Failure*, 49(3), 5-10.
- Ekizer, D. (2006). MentoringPrimary School StdentTeachers İn Turkey: Seeing İt FromThePerspectives Of StudentTeachersAndMentors. *International EducationJournal*, 7 (7), 924-934.
- Eraslan, A. (2009). İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Üzerine Görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, Cilt 3, Sayı 1, Haziran, 207-221.

- Hobson, A. J. (2002). Student Teachers' Perceptions Of School Based Mentoring In Initial Teacher Trainning (ITT). *Mentoring & Tutoring*, 10 (1), 5-19.
- Henry, M. (1989). Change in Teacher Education: Focus on Field Experiences. In J. Braun (Ed.), *Reforming Teacher Education: Issues and New Directions*. (s. 69-95). New York: Garland Press.
- İstanbul Politikalar Merkezi. (2005). *Yeni öğretim programlarını inceleme ve değerlendirme raporu*. Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Karadüz, A., Eser, Y., Şahin C. ve Bayram, A. (2007). İlbay Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerine Göre Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Etkililik Düzeyi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 6, Sayı: 11, 442-455.
- Karasar, N. (1986). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Bilim Kitap Evi.
- Kiraz, E. (2001). Aday Öğretmen-Rehber Öğretmen Etkileşimi. Mesleki Gelişimde Diğer Boyut. *Eurasian Journal of Educational Research*, 5.
- Özen, A.; Ergenekon, Y. ve Batu, E.S. (2009). Zihin Engelliler Öğretmenliği Adaylarının Uygulama Okulları ve Uygulama Sınıf Öğretmenleri Hakkındaki Görüşleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 1, 185-200.
- Paker, T. (2005). *Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni Ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar*, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi 28 – 30 Eylül, Denizli.
- Rıza, E. T. ve Hamurcu, H. (2000). Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 91-97.
- Sağ, R. (2008). The Expectations Of Student Teachers About Cooperating Teachers, Supervisors, and Practice Scholl. *Eurasian Journal of Educational Research*, 32, 117-132.
- Severcan, S. (2007). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Uygulama Yaptıkları Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaştıkları Sorunların Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Schwille, S. A. (2008). The Professional Practice or Mentoring. *American Journal of Educational*, 115, 139-167.
- Şişman, M. ve Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 235-250.

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği

- Tebliğler Dergisi (1998). *Öğretmen adaylarının milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge*. Temmuz
- Tok, H. ve Yılmaz, M. (2011). Student Teachers' Perceptions About Mentor Teachers: A Case Study in Turkey. *Ozean Journal of Social Sciences*, 4(2), 101-108.
- Yapıcı, S. ve Yapıcı, M. (2004). "Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi İle Dersine İlişkin Görüşleri". *İlköğretim-Online*, 3, 54-59,
- Yeşilyurt, E. ve Semerci, Ç. (2011). Uygulama Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı 27, Kasım-Aralık
- Yılmaz, M. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersini Yürüten Öğretim Elemanlarına İlişkin Görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(4), 1377-1387.
- Yükseköğretim Kurulu (1998a). *Aday Öğretmen Kılavuzu*. Erişim Tarihi 15.Nisan.2008,
URL:http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/aday_ogretmen/adayogr.html.
- Yükseköğretim Kurulu (1999). *Türkiye'de Öğretmen Eğitiminde Standartlar Ve Akreditasyon*. Öğretmen Eğitimi Dizisi, Ankara.
- Zeichner, K. (2002). Beyond Traditional Structures Of Student Teaching. *Teacher Education Quarterly*, 59-4.